SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 76. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 24, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 24-го КВІТНЯ 1991 Ч. 76. РІК XCVIII.

ШАХТАРІ НЕЗАДОВОЛЕНІ ПЕРЕГОВОРАМИ

Київ. — Донецьке, (УНІАР). — Тут, в неділю 21-го квітня голова Верховної Ради УССР Леонід Кравчук та голова кабінету міністрів України Вітольд Фокін отримали телеграми від донецьких шахтарів такого змісту: „Колективи страйкуючих підприємств Донецького не згодні з результатами переговорів і висловлюють рішучий протест. Не виконані політичні вимоги шахтарів. Верховна Рада і уряд намагаються роз'єднати і обманути народ України. 24-го квітня міський страйкком оголошує загальноміський добовий страйк. Міжгалузевий робітничий комітет. Донецьке. 20-го квітня".

До Верховної Ради та уряду України звернулася також Рада страйкуючих вугільних підприємств України. У зверненні сказано: „Рада страйкуючих підприємств України розглянула на своєму засіданні взаємоузгоджений протокол парляментської комісії ВР УССР і Уряду республіки та представників Ради страйкуючих колективів, підписаний у Києві 17-18 квітня 1991 року. Рада постановила: 1. Визнати результати переговорів, зафіксовані в даному протоколі, незадовільними. 2. Страйк продовжувати. 3. Подальші переговори вести повноважним представникам страйкуючих колективів попереднім складом. 20-го квітня 1991 року".

Під час переговорів 17-18 квітня представники уряду пообіцяли задовольнити лише економічні вимоги шахтарів і не карати учасників страйку.

На площі біля республіканського стадіону у Києві 21-го квітня відбувся мітинг, присвячений 5-ій річниці чорнобильської трагедії. На мітинг зібралося близько 10,000 осіб. З промовами виступили народні депутати, члени Руху, УРП, Партії Зелених України, депутати міськради. Мітинг ухвалив звернення до ВР УССР. У зверненні, зокрема, сказано, що необхідно негайно виконати вимоги студентів, які проводили у жовтні минулого року політичне голодування; що Україна повинна вступити у володіння союзною власністю, яка розташована на її території; наголошено на необхідності припинити виконання президентських указів, запровадження власної батьківської системи. Особливо підкреслено вимогу відмови України від участи у союзному договорі у будь-якій формі. Відтак колона учасників мітингу рушила вулицями Червоноармійською та Хрещатиком до майдану Незалежности, де мітинг продовжився. Під час демонстрації рух транспорту було припинено.

За даними Київського страйккому всього по місту зібрано 56 тисяч крб. допомоги страйкуючим шахтарям.

Багатолюдний мітинг 21-го квітня відбувся також у Луцьку на центральній площі міста. Понад 5,000 учасників підтримали страйкуючих шахтарів і їхні вимоги: резигнація президента СССР і Верховної Ради СССР, а також Верховної Ради УССР, як органів влади, які не відповідають інтересам народів. Вимагали негайного звільнення усіх політв'язнів. Мітинг-страйк солідарности зі страйкуючими відбувся також у Камінь-Каширському, де вимоги шахтарів підтримали також працівники міської лікарні.

У Донецькому 20-го квітня на шахті ім. Скоцінського відбулася зустріч страйкуючих шахтарів з лідером Демократичного Руху Євгенією Ратніковою, членом Національної Ради ДПУ Василем Суярком і секретарем цієї партії Анатолієм Андреєвим. Після зустрічі над шахтою був піднятий український національний прапор.

На засіданні Донецької Міськради 21-го квітня ухвалено рішення про проведення загального страйку 24-го квітня. З 10 до 10 години 30 хвилин ранку у місті припиняється діяльність всіх підприємств і установ. Головні вимоги страйку — за політичну і економічну захищеність громадян Донецького і всієї України.

В. ФОКІН СТАВ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРОМ

Москва. (ПС УРП). — Як повідомляє газета „Известия" з 18-го квітня, Верховна Рада України оголосила протокол-угоду між страйкарями, урядом і парляментом. Цей документ привертає увагу ще й тим, що під кожною з зафіксованих тут угод стоїть підпис нової посадової особи в системі виконавчої влади республіки — прем'єр-міністра України. На цей пост 15-го квітня Верховна Рада України обрала Вітольда Фокіна.

Перетворення Ради Міністрів на кабінет міністрів, за словами Фокіна, має за мету виключити будь-яку можливість збереження командноадміністративного керівництва, яке утруднює перехід на ринкову систему. Саме кабінет міністрів, на думку прем'єра, дозволить створити уряд, який повністю відповідатиме руховi республіки до реального суверенітету, вимогам ринку і проведенню сильної соціяльної та економічної політики.

Про тверду орієнтацію республіки на реалізацію декларації про державний суверенітет говорив також Леонід Кравчук. Верховна Рада УССР уневажнила на території України дію основних точок указу президента СССР з 12-го квітня 1991 року „Про надзвичайні заходи для забезпечення матеріяльними ресурсами підприємств, об'єднань та організацій". Республіка підтвердила свої постанови про заборону вивозу продукції з її територій та ряд інших актів економічного характеру.

Л. Кравчук доручив урядові до 10 днів виробити програму виходу з економічної кризи і скасувати союзні закони, які не відповідають інтересам республіки. Запевнивши, що до кінця стоятиме за суверенітет України, Л. Кравчук раптом запропонував на поіменне голосування тезу, що будь-які заклики до страйку уважатимуться як заклики до розвалу і проти незалежности України, що, на думку політичних коментаторів, може загострити ситуацію в республіці.

Але наступного ранку на центральній площі Києва знову було багато страйкуючих робітників і шахтарів з усіх вугільних частин України. Вийшли також учні і студенти Києва. Учасники мітингу-страйку тримали гасла з вимогою резигнації президента СССР М. Ґорбачова, розпуску з'їзду народних депутатів СССР тощо. До Верховної Ради України були заклики до діялогу зі страйкарями, визнати конституційною декляpацію про державний суверенітет, допустити представників страйккому до телевізійних передач.

Під час переговорів 17-18 квітня уряд України пообіцяв задовольнити економічні вимоги шахтарів і не карати учасників страйку. У протоколі записано, що нова конституція України буде прийнята 1991 року і що уряд гарантує пільгові кредити для покриття збитків від страйку. Міститься там і звернення до директорів шахт про надання соціяльної допомоги родинам гірняків. А гірняки протягом двох днів повинні втихомирити страйки і мітинги. Однак шахтарі зауважують, що документ не затверджений голосуванням, не підписаний Л. Кравчуком і в ньому нічого не сказано про головні політичні вимоги шахтарів.

КИЇВСЬКІ ДЕМОКРАТИ ВИМАГАЮТЬ ДЕМОНТАЖУ ІМПЕРІЇ

Київ (ПС УРП). — Тут у середу, 17-го квітня, Демократичний Бльок Київської Міської Ради оприлюднив звернення до населення, у якому сказано, що підвищення цін, здійснене союзним урядом за вказівкою президента Міхаїла Горбачова, привело до катастрофічного падіння життєвого рівня народу України, зокрема киян.

Прожитковий мінімум тепер становить 250 карбованців, отже 300,000 мешканців міста опинилися за межами убогости. У зверненні сказано, що тепер є „всі підстави стверджувати, що нинішня криза настала не в наслідок збігу обставин, а є закономірним наслідком всього попереднього існування так званого совєтського соціялістичного суспільства під керівництвом Комуністичної партії".

Демократичний Бльок Київської Міської Ради вважає за потрібне вжити негайні заходи з метою пом'якшення матеріяльної скрути населення: переглянути міський бюджет для пошуку додаткових джерел, які мають бути спрямовані на компенсацію населенню шкід, завданих підвищенням цін; мобілізувати фонди Київської Міської Ради та фонди новоствореного благодійного фонду для доплат інвалідам, пенсіонерам, студентам та багатодітним родинам; запровадити пільговий та безкоштовний проїзд у міському транспорті для малозабезпечених громадян, учнів і дітей дошкільного віку; створити режим максимального сприяння підприємствам, кооперативам з метою стимулювання виробництва товарів широкого вжитку та надати усім бажаючим земельні ділянки для садів і городів. Для підвищення ефективности міської влади провести загальноміські вибори посадника Києва.

Демократичний Бльок вважає, що реальний соціяльний захист громадян неможливий без вжиття радикальних заходів з боку Верховної Ради та уряду України, передусім таких: припинити вплати у союзний бюджет, запровадити власну грошову валюту та встановити економічні кордони з митною системою, скасувати постанови уряду, що стримують розвиток підприємництва, стимулювати перехід союзних підприємств в Україні у власність республіки.

Депутати вважають, що будь-які тимчасові заходи не приведуть до відчутного поліпшення життя. Єдиний вихід з кризи — лише на шляху радикальних економічних і політичних реформ. Спроби комуністичної номенклатури очолити стихійний рух народного обурення, до якого вона сама й закликала, здійснюються з метою приховати свою вину перед народом і залишитися при владі за будь-яких умов. Демократичний Бльок закликав громадян усі вияви невдоволення здійснювати організовано, гуртуючись навколо демократичних сил з метою побудови демократичного суспільства у незалежній Україні.

Демократичний Бльок Київської Міської Ради вважає подальше існування з'їзду народних депутатів СССР і його Верховної Ради небезпечним для долі українського народу, тому закликає депутатів СССР від України припинити свою діяльність у всіх союзних структурах, вимагають резигнації уряду Павлова і створення натомість уряду народного довір'я для цивілізованого демонтажу імперії.

„АНТИКРИЗОВУ" ПРОГРАМУ М. ҐОРБАЧОВА ПРИЙНЯЛИ БЕЗ ЗАХОПЛЕННЯ

Москва. — Президентська рада в Москві нарешті спромоглася запропонувати Верховній Раді СССР нібито „антикризовий" економічний, але заразом політичний плян, який не тільки не викликав захоплення в депутатів, але став причиною гострих дебат і обурення дослівно усіх фракцій у совєтському парляменті — правих консерватистів, які вважають, що пропозиції Міхаїла Горбачова не є достатніми для збереження комуно-московської імперії в цілості і ліберапів, які критикують генерального секретаря ЦК КПСС і президента СССР за зраду своїх первісних ідей „перестройки".

Одинокий голова Ради Міністрів СССР Валентин Павлов, виступаючи на сесії Верховної Ради СССР, виступив в обороні представленої раніше М. Горбачовим пропозиції, яку він закваліфікував як одинокий альтернативний вихід з тяжкого економічного положення, яке нібито створили застійні режими і командна система, яка існувала у перших двох роках урядування президента М. Горбачова. На думку Павлова залишається тепер одинокий вихід: перехід совєтської економіки в систему соціяльно-орієнтативного ринкового господарства. Що воно таке, Павлов і сам не зміг пояснити численним депутатам, які ставили запити після його виступу. Він говорив про багато можливих шляхів до цього „совєтського орієнтативного ринку", але не запропонував ані одного з них, який Верховна Рада повинна прийняти, бо, як заявили майже одноголосно західні політичні й економічні аналітики, ані Павлов, ані сам Ґорбачов не мають відповідного пляну, який мігби без більйонових капіталів Заходу вивести совєтську економіку на „чисті води". Вільної ринкової системи совєтські політичні й економічні спеціялісти бояться як вогню, бо вона пов'язана взагалі із демократичною системою, без примінення якої вільний ринок не буде функціонувати. Павлов і його тепершні колеги, які силою обставин і під тиском генералітету армії, КҐБ і Комуністичної партії опинилися при владі, шукають причини лиха в „масових заворушеннях", страйках, в громадському непослуху. При такому стані не можна сподіватися поправи економіки СССР, навпаки вона буде понижуватись також в цьому й наступному році приблизно на 30 відсотків, але зростатиме натомість безробіття, яке може осягнути від 20 до 30 міл. осіб.

Павлов признався, що теперішній уряд вибрав найбільш скрайній варіянт — шлях рішучих протизаходів. Ці протизаходи охоплюватимуть усі республіки і регіони Совєтського Союзу. Одним словом, кажуть спостерігачі, це звичайний поворот до застійних часів господарювання і диктатури у політиці. На думку Павлова це шлях „порятунку". Значить шлях збереження імперії від розвалу.

Виступ Павлова і його аргументація, як і сам плян М. Горбачова, критикували дуже різко „праві" і „ліві" депутати. Якщо „антикризовий" плян буде прийнятий Верховною Радою СССР, то це станеться тільки під тиском диктатора М. Ґорбачова, генералітету армії і КҐБ і побоювання перевороту та захоплення влади сталіністами.

В середу, 24-го квітня цей плян буде темою обговорення на пленарних нарадах Центрального Комітету КПСС і там, правдоподібно, буде прийняте остаточне рішення, бо в однопартійній диктаторській системі інакше годі собі уявити, кажуть політичні спостерігачі.

Л. Лук'яненко та В. Чорновіл візьмуть участь у відзначенні Чорнобиля у Вашінґтоні

Ню Йорк. — Крайовий Комітет створений для відзначення п'ятої річниці чорнобильської катастрофи 17-го квітня відбув своє чергове, передостаннє, засідання. Для об'єднання і координації зусиль різних українських організацій приготовлено і вислано обіжники. Згідно з програмою, запрошено і отримано згоду ієрархів Українських Церков відправити Соборні Молебні у п'ятницю, 26-го квітня. Остаточно узгіднено програму симпозіюму, який відбудеться 27-го квітня в Українському Інституті Америки в Ню Йорку. Будуть проведені дві сесії в 11-ій год. ранку та в 3-ій год. по полудні.

В неділю, 28-го квітня, у Вашінґтоні від Лафает парку о 12-ій годині почнеться похід з трунами та вінками з чорних квітів до совєтської амбасади в год. 2:30 по полудні розпочнеться Соборний Молебень, після якого промовлятимуть Владика Василь Лостен та Владика Антоній, народні депутати Левко Лук'яненко і Вячеслав Чорновіл та президент Світового Конгресу Вільних Українців Юрій Шимко.

Я. Кендзьор і Ю. Кордіяк відвідують ЗСА

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Прибули з України і будуть присутні на 34-му відбиванковому чемпіонаті УСЦАК в Мейплвуді, Н.Дж., а пізніше на бенкеті в Рамада готелі, Іст Гановер, Н. Дж., Ярослав Кендзьор, голова Підкомісії фізичної культури, спорту і туризму Верховної Ради України, та Юліян Кордіяк, обидва — визначні діячі Української Спортової Асоціяції у Львові.

Гості з України прибули на запрошення голови УСЦАК Мирона Стебельського. Після розмов з проводом УСЦАК в Нюарку, Н. Дж., вони відвідають українські громади в Рочестері, Н.Й., Філядельфії та Український Народний Союз і редакцію „Свободи" в Джерзі Сіті.

МІЖНАРОДНИЙ ВЕЧІР В УІА

Ню Йорк. — Вечір міжнародної поезії і музики, присвячений 5-ій трагічній річниці Чорнобильської катастрофи, відбудеться тут у п'ятницю, 26-го квітня о год. 8-ій вечора в Українському Інституті Америки, 2 79-та вул. схід. Вступ — 7 дол. від особи. Квитки слід замовляти, телефонуючи на число (212) 860-3891.

Приготовляються до Українського Фестивалю в Ню Джерзі

Джерзі Сіті, Н. Дж. (Х. В-Ф). — Редакцію нашого щоденника відвідало троє осіб з гурту тих, на плечах яких тяжить зорганізування та проведення Українського Фестивалю в Гарден Стейт Артс Центрі у Голмделі, Н. Дж., а саме: Оксана Кордуба, Андрій Кейбіда та Петро Герула. Метою їхніх відвідин було поінформувати українську громаду про те, що наступний 17-ий з черги, Український Фестиваль відбудеться у суботу, 15-го червня, на простірних полянах і сцені попередньо згаданого центру.

Представники Фестивального комітету в редакції „Свободи" (зліва): головний радний УНС Андрій Кейбіда, Оксана Кордуба та Петро Герула.

Від них довідуємося, що цьогорічна програма фестивалю матиме, як і минулими роками, рамову програму, що складатиметься зі спортових товариських змагань, аматорських писанок, базарних станків різного роду мистецьких виробів і добірних точок головної мистецької програми.

Спортові змагання розпічнуться о 9-ій год. ранку під проводом Омеляна Твардовського та включатимуть змагання відбиванки і копаного м'яча. Позапрограмово до спортової програми включено футбольні змагання новацьких дружин, що відбудуться від 3:30 до 4:30 по полудні.

О год. 11-ій перед полуднем почнеться програма на відкритій площі, де попишуться вокально-музичний ансамбль „Іка" з Ню Джерзі, гуцульська танцювальна група „Черемош" з Мелровз Парку, Па., під керівництвом Роксоляни і Михайла Луцівих, танцювальна школа Роми Приймибогачевської та танцювальна група О. Дамчук з Перт Амбой, Н. Дж.

Відтак о год. 3:30 по полудні відбудеться головна програма в амфітеатральній залі центру, якою проводитиме відомий та люблений української громадою співак легкого жанру Алекс Голуб. У цьому головному спектаклі фестивального дня виступлять мистецькі сили з України, Америки та Канади: чоловічий вокальний квартет „Явір" з Києва, танцювальний ансамбль „Сопілка" з Вагревіллу, Альберта, танцювально-музичний ансамбль „Літаючі козаки" і „Трубка" з Торонто, професійний співак А. Голуб при акомпаньяменті Тріо Олеся Кузишина з Ню Джерзі, та інші.

На закінчення фестивалю в год. 9-ій вечора у приміщенні готелю Рамада,

(Закінчення на стор. 3)

АВТОБУСИ З НЮАРКУ

Нюарк, Н. Дж. (О.Т.) У зв'язку із запляновaною маніфестацією у Вашінґтоні для відзначення п'ятої річниці атомової катастрофи в Чорнобилі нюаркська громада організує заходами місцевих Відділів УККА і УАКР автобусову поїздку до Вашінґтону. Автобуси виїжджають в неділю, 28-го квітня, о год. 7-ій вранці з паркувальної площі української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку. Плян цієї автобусової поїздки: один автобус для Пласту і СУМА, оплачений місцевою кредитівкою „Самопоміч", другий автобус для сеньйорів 15 дол від особи і даром у групі для гостей з України. Різницю оплати цього автобуса покриє Відділ УАКР; автобус, чи радше автобуси для дорослих і працюючих 24 дол. від особи. Замовлення на автобуси приймають М. Дзіман (201)761-7179, або О. Труш (201) 688-6133. До п. Труша можна телефонувати кожного вечора від год. 9-ої до 12-ої. Всі замовлення приймаються до 27-го квітня.

У СВІТІ

АҐЕНТСТВО АССОШЕЙТЕД ПРЕСС повідомило, що неонацистські угрупування в Німеччині влаштували в кількох місцевостях маніфестації і багатолюдні мітинги з нагоди уродин Адольфа Гітлера. У багатьох містах відбулися зудари між прихильниками і противниками нацистівської партії і поліції приходилось застосувати силу проти неонацистів зокрема, які поводили себе дуже неспокійно. Найбільша демонстрація нацистів відбулася в Дрездені. До міста було додатково стягнено 900 поліціянтів і підвідділи національної ґвардії, щоб не допустити до кровопролиття. Неонацисти плянували напади на активістів демократичних партій, зокрема лібералів.

ПІДПОРЯДКОВУЮЧИСЬ РІШЕННЮ Ради Безпеки організації Об'єднаних Націй, Ірак поінформував ООН про систему своїх ракет „Склад" з хемічними боєголовками. Голова іракського представництва до ООН Абдул Амір аль-Анбар заявив, що його країна під теперішню пору розпоряджає 52 ракетами „Склад", з того числа 30 заряджені хемічними боєголовками. Як відомо, іракські ракети совєтської продукції найбільш ефективні, якщо їх вистрілювати на віддаль найбільше 90 миль. Змодифіковані з допомогою німецьких спеціялістів ракети, які тепер дістали назву „Аль-Гуссейн", від імени президента країни, мають засяг до 400 миль. Політичні спостерігачі звернули увагу, що у звідомленні іракського амбасадора нічого не згадується про іншу хемічну зброю, якою розпоряджає С. Гуссейн, згідно його армія.

ФРАНСУА МІТТЕРАН, ПРЕЗИДЕНТ, Франції, заявив під час відвідин в Букарешті, що Румунія знаходиться на шляху до демократії і що його країна, тобто Франція, допоможе Румунії фінансово і політично, особливо при нав'язуванні зв'язків з європейською вільною спільнотою та іншими країнами Заходу. Він закликав румунів переставити свою економіку на систему вільного ринку, бо без цього потягнення вони не позбудуться залежности і урядової контролі, а також не зможуть вести більшу торгівлю з іншими європейськими країнами. „Замало є прийняти закон, вам треба повністю переформувати вашу економіку", — заявив Міттеран румунам, які не мають найменшої практики в керівництві демократичною державою.

БЕЗРОБІТТЯ В ХАРКОВІ

Харків. — Як повідомляє газета „Молодь України", цьому місту загрожує безробіття. Уже сьогодні через відсутність сировини і матеріялів для виготовлення верхнього одягу весь трудовий колектив Харківської швейної фабрики змушений піти у відпустку. Складна ситуація і на інших підприємствах легкої промисловости міста.

В АМЕРИЦІ

З ВЕСНОЮ ЦЬОГО РОКУ перед мільйоном випускників американських університетів постане багато більш реальна картина ринку праці, як її вони мали, вступаючи на різнорідні факультети. Згідно із твердженнями знавців і аналітиків, які займаються статистичними даними та реальними фактами можливостей праці в країні, цьогорічні випускники будуть мати мабуть найгірші можливості за останніх десять років, зокрема в околицях Ню Йорку та інших частинах північносхідного побережжя. Вони є тими невинними жертвами цього економічного спаду, котрий ограбив країну із 1.5 міл. місяць праці тільки від минулого літа. Найбільшим показчиком цієї ситуації є дуже слабе рекрутування корпорацій по університетах, а деякі експерти кажуть, що від минулого року її набори впали на 30 відсотків.

БЕЗ ВЕЛИКОГО РОЗГОЛОСУ та майже без будь-яких заміток у засобах масової інформації Уряд розпочав передавати у приватну власність виключні права на ловлю риби у прибережних водах ЗСА. Від 1976 року Федеральний уряд завідував дозволами риболовлі на віддаль 200 миль від американського побережжя та кожний мав можливість рибалити. Тепер Вашінґтон дозволяє вісьмом повітовим радам, на які очевидно має вплив місцева риболовна індустрія, видавати риболовні дозволи з переносним правом, котрі на думку фахівців можуть мати вартість більйонів долярів. Все ж таки велика кількість науковців, економістів і керівників рибної індустрії завзято обороняють цю зміну, бо дотеперішня політика тільки допомогла без жодної контролі винищити деякі роди риби, підірвати намагання захищати рибальство для майбутніх поколінь і допомогло перетворити колись багату морську їжу на розкішну, дорогу та не для всіх доступну.

ВИСТУПАЮЧИ НА ДВОХ різних телевізійних програмах, секретар Департаменту оборони Річард Чейні та віцепрезидент Ден Квейл відмовилися від вгадування точного реченця, коли американські вояки будуть відтягнені з північного Іраку, де вони тепер перебувають для охорони курдів-втікачів і постачання їм негайної допомоги. Виступаючи на програмі телевізійної мережі Сі-Бі-Ес „Лицем до нації", секретар департаменту оборони Р. Чейні сказав, що ЗСА радо передадуть це піклування будь-якій міжнародній допомоговій організації, але тепер і в наступних кількох тижнях тільки військо ЗСА має можливість виправити цих людей. Знову ж віцепрезидент Д. Квейл на програмі телевізійної мережі Ен-Бі-Сі „Зустріньтесь з пресою" сказав, що Уряд не має в пляні затруднювати в цій допоміжній акції своїх вояків на довшу мету. Обидва вони повторили та підтвердили запевнення Уряду президента Джорджа Буша, що присутність американського війська в Північному Іраку є тільки тимчасовою.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year*— $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Поворот національного героя

Насправді — героєм є той, який в ім'я ідеї або в ім'я добра другої людини без надуми наражує своє життя і не жаліючи, віддає його. Героям в новітній історії України були члени Студентського куреня чи Юнацької школи, які під Крутами заступили дорогу до Києва десятикратно сильнішій армії Муравйова і майже всі загинули. Героями були 359 вояків Дієвої Армії УНР, схоплені під Базаром у невдачному Другому Зимовому поході і воліли дати себе розстріляти скорострілом, як вступити до червоної армії. Коли хтось інколи зараховує до українських національних героїв Симона Петлюру та Євгена Коновальця, то це неправильно: вони були полководцями, державними мужами, Симон Петлюра став символом збройної боротьби проти большевиків і кожний із них згинув у політичному атентаті.

Тому можна би піддати під сумнів, чи підпадає у категорію героїв генерал Норман Шварцкопф, командант американських і союзницьких військ у війні проти Іраку. Але всі засоби масової інформації представляють цього генерала як національного героя. Вони подекуди кажуть правду. Національним героєм американців став Дейвид Двайт Айзенгавер, витязь у Другій світовій війні, автор стратегічного пляну „другого фронту" у війні проти Третього Райху й виконавець цього пляну — історичного висаду американських і англійських військ на узбережжі Нормандії, що започаткувало розгром військ Гітлера. Національним героєм став теж генерал Даґлес МекАртур, який після розгрому американської морської фльоти атакою японських літаків у затоці Перл Гарбору 4-го грудня 1941 року — від острова до острова на Тихому океані на Далекому Сході витискав японців і присилував їх до беззастережної капітуляції Норман Шварцкопф записався в історії Америки поруч із тими геніяльними стратегами. Він зискав собі подив і безприкладну популярність в Америці своєю людяною вдачею, присутністю безпосередністю і цією скромністю, яка притаманна всім дійсно великим одиницям.

Генерал Норман Шварцкопф залишив минулому тижні свою квартиру у Савдійській Арабії і з гуртом свого штабу відлетів на Фльориду, де влаштовано централю команди американського війська, яке ще далі стоятиме на обширі Перської затоки. Перед відлетом він, з доручення президента Буша, передав високу медалю савдійсько-арабському генералові, який командував арабською армією, що діяла разом з американською, і сам він, Шварцкопф, отримав від короля цієї країни медалю, — перший чужинець в історії Савдійської Арабії. На короткій пресовій конференції генерал признав, що він „розчарований", що залишився при владі Саддам Гуссейн, але водночас ствердив, що американська армія під його командуванням виконала свою місію — звільнивши від іракської окупації Кувайт. Заперечив, наче би Америка „зрадила" курдів, бо — пригадав — курди вже з кінцем війни Іраку з Іраном переводили повстання і тепер хотіли використати коньюнктуру, діючи на власну руку. Заперечив наче би хотів включитися у політичне життя — тим самим заперечив, наче би погодився бути в наступному році кандидатом Демократичної партії на президента ЗСА, як також, що не погодиться бути від Республіканської партії кандидатом на сенатора у стейті Фльориди: Шварцкопф, чотиризірковий генерал, міг був стати головою шефів об'єднаних шатбів на місце генерала Коліна Повелла, який пішов на пенсію, але не захотів. Зчасом люди зміняють думку. Напевне Шварцкоф не кандидуватиме проти Буша у президентський виборах, але невідомо, чи відкине пост сенатора.

Покищо генерал Шварцкопф не захотів говорити із журналістами про свої пляни на майбутність, бо радів, що вертається до родини: має дружину і троє дітей. Без уваги на те, чи займатиме якийсь видатний пост в майбутньому чи відсунеться в тінь — він уже ввійшов в історію Америки і вже ввійшов у реєстр геніяльних стратегів. Вів війну під кутом заощадження жертв власної армії. Чотири тижні користувався тільки летунством. Після того перевів такий „бліцкріґ" наземним військом, що наніщо не пригодилися Іракові сіть глибоких окопів і заміноване поле. Єдина темна пляма на ясному полі — дальша влада Саддама Гуссейна. Буш вірить, що Саддам зникне до кінця року. Коби це пророцтво здійснилося!

Микола Бараболяк

ЛІДЕРИ „НОВОГО ПОРЯДКУ" І УКРАЇНА

Оба вони без сумніву суперлідери нинішнього міжнародного світу. І оба мають у тому характері значні успіхи. Міхаїл — добув нобелівську нагороду миру не задурно. Під його пануванням у Кремлі стали належними державами, Вар шавський Пакт, така колись загроза для Европи, розв'язаний, а й наші хлопці можуть безкарно парадувати у стрілецьких одностроях по вулицях Львова. Джордж Буш же — виграв дві війни. Цю меншу на Панамі, і дещо більшу, у Перській затоці. Оба вони закохані у міжнародній політиці. Про Міхаїла пише Ґейл Шіґи в книзі про нього, що його товариші з десятирічки свідчать про те, що на питання чим він хоче бути? — він відповідав „дипломатом". Дипломатом він виявив себе несогіршим. Недаремне закохалась у ньому Марґарета Тачер. У найбільш скомплікованих і важких умовах на міжнародному форумі, він досі находив корисну для СССР розв'язку. Чи в тому виключно його заслуга, чи більше його найінтимнішого дорадника Раїси Титаренко?, — на це є поважні натяки.

Коли Міхаїл добуває осяги на міжнародному форумі методами, які годі не назвати „мирними" (якщо йдеться про події у Грузії і на Литві, то виглядає ймовірним, що про ці „дрібні" на совєтську скалю, справи, КҐБ могло діяти насправді на свою руку у час, коли верховодство того органу і війська ставало більш і більш наявним!), то заходи Джорджа в Панамі на Близькому Сході більш кри вавого характеру. Війною привернено „суверенітет" держави Кувайт і повернено еміра Сабага на його трон, хоч виринають поважні сумніви, чи це пролиття крови, головно араб ської, було насправді конечне, та чи є пропорція між досягненнями цієї війни а шкодами і терпіннями, які вона нанесла, чого вимагає міжнародне право, щоб війну можна назвати справедливою, „bellem iustum". Історія мабуть визнає, що привернення на трон самодержця середньовічного типу, Еміра Сабага, та реставрація його автократичного режиму, де тільки приблизно 400,000 населення Кувайту, нащадки первинного клану шейка Сабага є упривілейовані, а решта населення це тільки „піддані", які можуть бути кожночасно виселені з країни, головно розбурхання національних пристрастей, які довели до трагедії курдів, що їх підбурено до постання за незалежність в умовах, де здійснення їх аспірацій неможливе — ті, й інші наслідки тої „бурі" над Перською затокою, світ буде довго відчувати як справжню трагедію, колосального розміру у її наслідках.

Та якби не розцінювати успіхи Горбачова і Буша на полі міжнародних стосунків та уважати їх будівничими „нового порядку", спільне їм одне: вони не мають успіхів на фронті домашньої політики. Загальновідомі коливання Горбачова, якщо йдеться про заведення системи вільного ринку, закинувши команду системи національної госпо дарки, та наслідки цієї політи ки, щоб про те й тут писати. Не дуже то везе на тому полі і Бушеві. Велике заборгування державного скарбу (а що коли б так японські й інші інвестори нагло відкликали свої інвестиції в американських банках?), інфляція, ріст безробіття, війна з наркоманами і бандитизмом, щоб указати тільки на деякі проблеми Буша. Наразі все покривається евфорією „виграної" (американці призвичаєні боготворити переможців у футболі, бейзболі і кошиківці, захоплюються в поддібний спосіб перемогою на арабсь кому півострові!). Але прий дуть за нецілі два роки вибори, то хто зна чи не повториться тут історія виборів 1945 року в Англії, де прем'єр-міністер Клемент Етлі переміг героя Другої світової війни Черчіла... Коли б тільки найшовсь тямущий американський Етлі...

Та повертаючись до співвідношення творців „нового порядку у світі" (кожний на свій лад вправді) — Міхаїла і Джорджа. Міхаїл минулого літку став дуже у пригоді Джорджеві. Бушеві було б важко зачинати кампанію проти Саддама без покрову ООН, а Міхаїл міг покласти вето, чим унеможливив би був Бушеві виступати як лідерові міжнародного альянсу. Буш зреванжувався, обіцявши не встрявати у внутрішні справи СССР, як постання на Литві. Встановлена співпраця між Міхаїлом і Джорджом у формуванні „нового порядку" була теж на добрій дорозі. Аж гульк! Вийшов на міжнародну сцену Борис! Єльцин нині виразний суперник Ґорбачова за лідерство в колишній совєтській імперії! І для Буша виринула дуже, а дуже серйозна дилема, з якої він мусить у короткому часі вибрати корисний шлях:

Або: примкнувши вічі на те, що Ґорбачов нині під контролем партії, КҐБ і війська і завернув до політики насилля над народами імперії, далі відплачуватись йому за те, що він не буде на терені Ради Безпеки ОНН закладати вето, давши Бушеві таким чином змогу переводити під покровом ООН заходи по лінії його дотеперішньої політики, міжнародного поліциста;

або: зачати підтримувати напрямні політики і за-

(Закінчення на стор. 3)

ЗДОРОВО ДУМАЮЧИ
Д-р Орест Гаврилюк

Загрози для здоров'я в Україні

(Поради туристам)

Коли збираємося відвідати Батьківщину, то — поза турботами про саму подорож — про контроль, мито, про дарунки для рідних і свояків, доводиться теж подумати, чи є якийсь риск для нашого здоров'я. Це не зводиться тільки до забепечення від випадків. Останньо преса в Україні звітувала про підвищення захворювань інфекційними недугами: про дифтерію в Києві, гепатит у Львові, шкарлятину в інших місцях. Дехто з нас запитує: наскільки це небезпечне? Їхати мені в Україну, чи відкласти подорож на пізніше?

Рішення залежатиме, як правило, від нашого розуміння величини риску від зараження і його наслідків та протиставлення потреби (охоти) виставити себе на такий риск. У загальному можна сказати, що риск не такий то вже й великий. Можливо, що до часу нашої подорожі епідемії вже минуться. А коли будемо знати, що робити, щоб берегтися, то й загроза нашому здоров'ю може бути мінімальною.

Сьогодні розважимо ситуацію з вірусним гепатитом. Часопис „Молода Галичина" (24-го січня 1991) подав, що „Захворованість вірусним гепатитом або інфекційною жовтяницею останнім часом поширилася у Львові, Львівській області і взагалі на Україні". Гепатит — це запалення печінки. Одним з його проявів — жовтий відтінь шкіри, спричинений підвищеною кількістю в крові білірубіну, що його хвора печінка нездібна переробити в жовч і видалити. Колись у нас лікували тільки на „жовтачку". Але пізніше медицина виявила, що можуть бути різні причини жовтачки. Однією з них — гепатит. А гепатит теж буває різних родів; між ними вірусний (спричинений вірусами) і хемічний (ушкодження печінки хемікаліями, деякими ліками, алькоголем).

Нам йдеться про потенціял захворіння вірусним гепатитом А (інші віруси спричинюють інші роди гепатиту). Гепатит трапляється по всьому світу. Спалахи недуги бувають в інституціях, піклувальних заведення, мешканевих комплексах, по селах, зокрема там, де є низький рівень гігієни. Гепатит переноситься в той спосіб, що його віруси потрапляють з видалень (кал, сеча) зараженої особи в оточення, з відтіля у шлунково-кишковий тракт другої людини. Це може діятися за посередництвом занечищеної води чи їжі, молока, салат, чи навіть м'яса краяного занечищеним ножем.

Відомі труднощі з доставою питної води у Львові можуть бути фактором, а по селах — криниці, недостатньо забезпечені перед занечищенням, примітивного типу туалети, чи навіть їх брак, що спонукує в потребі до видалення „за кущиком". Подекуди практикується підсилення ґрунту в городах гноєм, що може містити людські видалення й у той спосіб віруси гепатиту потраляють на городину, а з нею — у наш рот. Вірус гепатиту є порівняльно стійкий, але його можна знищити варенням протягом п'яти хвилин.

Найбільше небезпечними, як джерело інфекції, є хворі коло два тижні перед і два тижні після появи симптомів недуги. Від моменту зараження до появи перших ознак хвороби триває близько один місяць.

Звичайно, недуга починається нагло, з підвищенням температури, кволістю, втратою апетиту, нудотою, болем черева, а за кілька днів появляється жовтачка. Курці часто набирають відрази до тютюну. У декого недуга може бути дуже легкою, з відсутністю більшости симптомів і переходить протягом одного-двох тижнів. А в інших може бути дуже поважне захворіння, що триває іноді й кілька місяців. Після того приходить довга реконвалесценція. Діти мають тенденцію хворіти легше, часами навіть без жовтачки й інших симптомів. Хвороба кінчається смертю рідше ніж один раз на 1,000 захворювань; це трапляється зокрема у старших і слабших пацієнтів.

Як берегтися перед гепатитом:

1. Мити руки водою й милом після кожного видалення й перед їжею. Рекомендується запакувати кусок мила в підручну подорожну торбу.
2. Вистерігатися нечистих, негігієнічних туалет.
3. Не пити неперевареної води, сирого молока. Краще пити напої, подані в запечатаних пляшках, зокрема ті, що підсилені ґазом.
4. Вистеріґатися сирої городини.
5. Перед виїздом у дорогу можна дістати іньєкцію ґама-ґлобіну, що забезпечує перед гепатитом -А на протяг двох місяців. Що до цього, рекомендуємо порадитися зі своїм лікарем, або місцевим урядом здоров'я.

Про інші недуги поговоримо наступним разом.

Володимир Барагура

У ПОШУКАХ РАЮ НА ЗЕМЛІ

Ганна Черінь, „Їдьмо зі мною знов!", збірка тревелогів , Об'єднання Українських Письменників „Слово", власним накладом автора, обкладинка д-р Ярослави Грабович, фотографії Степана Панькова, стор., 353, ціна 20 дол.

Ця для тебе, любий мій читачу,
Я складаю мого серця твір.
Із тобою я сміюсь і плачу, —
Я завжди з тобою, вір-не-вір"...
(Ганна Черінь: „Моїм читачам")

Коли в першому читанні я взяв до рук об'ємисту, прикрашену численними фотографіями книжку художніх туристичних репортажів відомої письменниці Ганни Черінь, мій зір затримався передусім на портреті авторки, а мою увагу прикувало приманливе запрошення „Їдьмо зі мною знов!".

Якже відмовити пропозиції спільно, хоч тільки уявно, відбути мандри з вродливою письменницею? Тому я без вагання подав їй руку, щоб повела мене з собою по екзотичних країнах, які вона відвідала в товаристві свого чоловіка Степана Панькова, пристрасного фотографа.

Щойно після повного читання цієї притягальної лектури я переконався, що ці репортажі треба починати читати з четвертого розділу „Маньяна!", бо цей розділ, поєднаний із вступним словом авторки, дає її самохарактеристику та ключ до зрозуміння цілости написаного.

Сам заголовок „Їдьмо зі мною знов!" вказує на те, що Г. Черінь вже раніше була авторкою спогадів із подорожів, які появилися друком у 1965 році п.з. „Їдьмо зімною!", в яких вона описала враження із своїх мандрів, здебільша по Північній Америці.

У першому відступі розділу „Маньяна!" авторка характеризує себе як пристрасну, одержиму туристку, обдаровану „сверблячкою" мандрування. Але попри те вона посідає теж іншу пристрасть — письменницько-поетичний талант. Поєднанню цих двох обдарувань завдячуємо дві опубліковані збірки її подорожів у пошукуванні раю на землі, збірки сповнені спостережень, вражень, роздумів, порівнянь, оцінок, висновків.

Але на цих двох збірках, мабуть, не закінчиться гін до мандрування , бо за словами авторки „ця солодка інфлюенца не покине її ніколи, аж поки вона не вирушить в останню свою мандрівку" (тобто до кінця життя). Авторка заздалегідь заповідає, що крім виданих двох збірок, вона має дальші частини, які ждуть публікації.

Успішне відбування цих мандрів авторка завдячує теж своєму чоловікові, який, хоч не є таким ентузіястом туризму як його дружина, то льояльно дотримує їй товариства й доповняє її словесний матеріял візуальним — майже професійними фотографіями.

Письменниця недаром закликає читачів „Їдьмо зі мною!" Вона не є самозакохана в своїх переживаннях, але хоче поділитися ними з земляками. Вона думкою й уявою вела проспективних читачів із собою, дивилась на бачене їхніми очима, збирала для них інформації, зафіксовувала для них власні спостереження, жертвувала заради них вигодами, переживала інколи скрутні ситуації. Вона пише: „Ходити з бльокнотом, заглядати в усі закутки, йти на небезпечні екскурсії — не для кожного приємність. Інші воліли б сидіти на веранді під пальмою й пити тропічний коктейл"...

Г. Черінь далека від еготизму й егоцентризму, в неї розвинене почуття громадськости й спільноти, вона сповнена альтруїзму. Насичення репортажів психологічно вартісними елементами робить її людяноблизькою сприймачеві. Це придає її репортажам тепло ти та принади і робить читача вторинним співучасником її мандрів.

Збірка складається з 13-ти(!) розділів, присвячених туристичним подорожам у пошуках земного раю. Авторка вивчила докладно дані про кожний клаптик землі й про пожильців і на тому фактажному тлі нанизує свої спостереження, переживання, враження, звітує факти, не нехтуючи критичними, інколи гострими диґресіями. Вона накреслює згущено історію, культуру, політичні відносини, соціо-економічні контрасти між різними прошарками тубільчого й напливного населення. Зокрема інтересні спостереження з українських поселень у світі.

В огляді, чи рецензії мандрів Г. Черінь зайво, а то й неможливо було б обговорювати змісти окремих розділів. Тому я обмежився дати читачам тільки загальну характеристику авторки, та манеру її писання, а решту хай читач довідається з лектури цих багатих конкретним змістом, фактажем і насичених великою дозою індивідуальности письменниці розповідів.

У вступі авторка обороняє правильність заголовку „Їдьмо зі мною!", який у першій збірці оспорювали деякі критики, мовляв, повинно б бути „Їдьте зі мною!".

Обкладинку виконала Ярослава Грабович. Думаю, що титул „д-р" тут зайвий.

Вартувало б знайти відповідний однозначник англійського слова „guide", бо спотворена адоптація-покруч „ґід" прикрим скреготом вражає українське вухо.

Книжку ціною 20.00 дол. можна придбати, пишучи на адресу: H. Pankiw, 652 Norwood St., Port Sharlotte, Fla., 33952.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Богдан Певний

КАЗКОВИЙ СВІТ ГАЛИНИ МАЗЕПИ

VII.

Закінчення

Коли міністерство освіти Венесуелі почало видавати шкільний часопис „Трікольор", Галину Мазепу попросили ілюструвати його, що почало 25-літню співпрацю. Іноді вона ілюструвала ціле видання. Ілюструвала також місячник „Торікос", казки у видавництві міністерства освіти, дитячі видання „Інстітуто Національ де Культура й Белляс Артес", робила кольорові обгортки для книжок „Крколе" і „Фароль", афіші для міністерства юстиції і фірми „Шелл". Все це виконувала вдома, тому мала багато часу і на іншу творчу роботу. Так вона вивчила історію, географію і фолкльор Венесуелі. Багато часу проводила в Академії, де, між іншими, один рік вивчала мистецтво кераміки і емалі. Тоді вона дала щорічну виставку в музеї, замість картини, керамічний барельєф — ікону „Покрова", на якій Богородиця охороняє козаків на чайках у розбурханих хвилях Чорного моря. За цю ікону дістала першу нагороду як за найкращий твір прикладного мистецтва на цій виставці — гроші, диплом і золоту медалю, яку їй вручив тодішній диктатор Венесуелі Маркос Перес Хіменез. Це було 1956 року.

У 1958 році у Венесуелі почалася революція, яка повалила диктатуру, але матеріяльне становище в країні погіршало. Багато українців виїхало до Північної Америки — ЗСА і Канади. Галина Мазепа з чоловіком і двома синами поїхала до Ню Йорку з наміром не так розглянутись у тамошніх обставинах, як відвідати приятелів молодости і нав'язати нові стосунки. Вона познайомилася зі скульптором Олександром Архипенком і письменником Миколою Понеділком, для якого ілюструвала дві книжки — **„Говорить лише поле" (1962) і „Зорепад" (1969). Тоді ж** ілюструвала книжки „Квітка щастя" Тетяни Білецької, „Сонцебори" Івана Смолія і читанку для венесуельських шкіл „Ун ніно венезоляно". В ЗСА вона відновила контакти з празькими знайомими мистцями Бутовичем і Холодним. Два місяці родина Ковалів їздила автом від Вінніпеґу до Гюстону з молодим графіком Борисом Пачовським. Восени вони повернулися до Каракасу переконані, що „нема гарнішої країни від Венесуелі".

У 1965 і 1973 роках Галина Мазепа з чоловіком подорожувала по Західній Европі. У Мюнхені вона познайомилася з тодішнім ректором Українського Вільного Університету Володимиром Янівим. Він читав їй свої вірші із збірки „Життя", яку готував до друку, і вона погодилася її ілюструвати. Подорожуючи по країнах Західньої Европи — Австрії, Бельгії, Голляндії, Еспанії, Франції, Німеччині, Франції і Швайцарії, скрізь Галина Мазепа зустрічала українців і українських мистців — у Відні знамениту емалістку Марію Дольницьку, у Мюнхені скульптора Григорія Крука, в Парижі абстракціоніста Темостокля Вирсту, в Мужені на французькій Рів'єрі у „Закутку", де колись жив Володимир Винниченко, Іванну Винників і Юрія Кульчицького, в Женеві Зою Лісовську-Нижанківську, дочку учня Нарбута Роберта Лісовського. Але найуспішнішим підсумком подорожі мисткині до Европи було домовлення видати монографію про неї.

Випустивши двотомник про Крука, Баварське міністерство освіти разом з Українським Вільним Університетом погодилося видати монографію про творчість Галини Мазепи, що здійснило 1982 року. До цього розкішного багатоілюстрованого видання увійшли репродукції її праць, експонованих на персональній ретроспективній виставці у залі англійської компанії Ролс-Ройс у Каракасі 1970 року, і тексти статтей Гординського „Мистецтво Галини Мазепи" та лікаря Володимира Поповича „Портрет мистця". Завершенням появи монографії була ретроспективна виставка праць Галини Мазепи 1983 року в Українському Інституті Америки в Ню Йорку у присутності мисткині, на якій вона ставила на монографіях автографи. Велика частина виставлених експонатів була з колекції лікаря і драматурга Іларіона Чолгана з Ню Йорку.

„Вперше увійшовши на виставку," — розказує Галина Мазепа, — „я була здивована тим, що побачила. Невже я це все малювала? — питала саму себе. Обдарована квітами, я була задоволена, але з радістю прийшли й сумні думки. Прощаючись, Святослав Гординський запитав мене: „Чи ми ще колись побачимося? Вночі я подзвонила до Філядельфії до Петра Меґика. Він був хворий".

У 1987 році наймолодший син Галини Мазепи Іван влаштував своїй матері виставку в одному з модерних клюбів Каракасу. Усі картини були на українську тематику. Виставка розбудила в Галини Мазепи давню мрію видати книжку відомих українських казок зі своїми ілюстраціями: „Івасик-Телесик", „Кирило Кожум'яка", „Снігуронька", „Царівна жаба", „Кривенька качечка", „Дідова дочка і бабина дочка". Спочатку хотіла видати сама, але потім знайшовся арґентинець, який, захопившись справою, старався видати ці казки великим тиражем і продавати їх в Еспанії та по всій Латинській Америці. Він знайшов видавництво „Голмарк" з представництвом у Венесуелі. Одначе видавництво хотіло до українських казок додати ще шість венесуельських. Виконуючи бажання видавництва, Галина Мазепа дібрала ще казки з різних частин Венесуелі: про індіян Маракабської Ґвахіри, про Анди, про степи, про острів Марґаріту, про індіян Амазонки та історичну про маленького Сімона і п'ять кліток з птахами. На жаль, у 1989 році у Венесуелі змінилася влада і почалися заворушення, а з ними біда. Арґентинець повернув Галині Мазепі її дванадцять казок, написаних еспанською мовою. У складних умовах не було що думати про нові книжки.

Галині Мазепі минуло вісімдесят. За нею великий творчий дорібок і плідне життя, але мрії її ще не покидають, між ними давня мрія з Праги про український мультиплікаційний фільм для дітей. Ось що пише вона до мене в одному ще свіжому листі: „Недавно я бачила на телевізії радянські рисовані фільми російською мовою. Надзвичайно гарні. Напевно там теж працювали і українські фахівці. Тепер, коли буде можливо творити щось своє, надіюся, що і мої казки стануть у пригоді молодим українським малярам і ми колись будемо мати український 'Дісніленд', відомий у цілому світі".

Кінець.

У П'ЯТУ РІЧНИЦЮ ЧОРНОБИЛЯ — ВСІ ДО ВАШІНҐТОНУ В НЕДІЛЮ, 28-го КВІТНЯ!

Нова праця проф. В. Жили

Філядельфія (УІБ). — Недавно в Українській Вільній Академії Наук у Вінніпезі, в серії Бібліографія (ч. 22), появилася праця проф. Володимира Жили п. н. „Бібліографія Михайла Г. Марунчака".

Книга охоплює життєвий шлях Михайла Марунчака і бібліографію його праць від 1946 до 1990 року і є явищем великої ваги в українській історичній науці поза межами України. Це, до речі, перша ластівка столітніх святкувань українського поселення в Канаді, які відзначатимемо в цьому році.

„Бібліографія Михайла Г. Марунчака" розкриває могутній злет української історичної науки на поселеннях, засвідчуючи перед поколіннями її невичерпну силу, яку не могли зламати ніякі лихоліття ні гіркі втрати. Вона вийшла з усіх випробувань ще більш зміцнілою і загартованою. Додатки до книги включають огляди праць Михайла Марунчака англійською і українською мовами.

Книгу можна набути, звернувшись на адресу: Dr. Michael Marunchak, 296 Knowles Ave., Winnipeg, Manitoba, R2G 1E2, Canada.

Лідери...

(Закінчення зі стор. 2)

ходи Єльцина й урядів республік, тобто продовжування демократизації системи і перетворення СССР у якусь вільну спільноту вповні незалежних держав у системі господарки вільного ринку.

Вибір для Буша дуже важкий. У нього немає зрозуміння для національних аспірацій, він вірить, що політика „перетоплювання" різних народів на кшталт американського зразка, це діло позитивне. А головне, він має амбіцію перетворити при тихій співпраці Горбачовського СССР і Денґового Китаю ООН у своєрідного міжнародного поліциста, який реаґуватиме негайно і драстично на всі порухи „національних меншостей", які на його думку загрожують „стабільности" і „мирному співжиттю народів", як оце затіяли останню ворохібну курди, використовуючи слабість Іраку, або литовці чи грузини, користаючи зі слабости СССР... Сказав Буш хоч слово про державницькі аспірації курдів!. Він за дальше панування Іраку, Туреччини й Ірану над курдами, і для того готові потурати владі Саддама над тими курдами!

Чи це політика Вашінґтона, у яку вірять підкорені іншими народами нації, як хоч би і ми українці!? І ще одна заввага стосовно цих двох лідерів: Горбачов уже переконався, що війна це нікудишній засіб для здійснення політичних завдань. Він вірить у дипломатію як засіб. Буша фасцинує роля „commander -in -chief -a!" I те треба мати на увазі: до остаточного завершення „нового порядку у світі", прийде, і мусить прийти, наперед на терені Східньої Европи, де виринає питання задоволення національних аспірацій національно „зрілих" народів, а не націй які щойно формуються як на Близькому Сході!.

В. Янів вручив Папі ювілейні видання Конґресу Тисячоліття

У середу, 30-го січня ц. р. Папа Іван Павло II прийняв на авдієнції почесного ректора УВУ проф. д-ра Володимира Янева, який як голова Ділової Президії Комітету Наукового Конґресу у 1000-ліття Хрищення Руси-України вручив Папі три видання цього Конґресу, а саме: 1. „Збірник праць ювілейного Конґресу"(на 1002 стор. із 38 доповідями та багатою документацією про організацію та проведення Конґресу і його відгомін у пресі. Збірник редаґувала 11-членна Колеґія під проводом В. Янева). 2. „Хрестоматію української релігійної поезії" (на 552 стор. альбомного формату із добіркою віршів коло 160 авторів із трьох століть, багато ілюстровану репродукціями графік українських стародруків. Видання редаґував Ігор Качуровський у співдії з 9-членною Колеґією). 3. „Збірник мовознавчої Комісії Конґресу" (на 248 стор. із 9 доповідями за редакцією Олекси Горбача).

Проф. Володимир Янів передає Папі Іванові Павлові II ювілейні видання Конґресу Тисячоліття.

Вручаючи ці видання Святішому Отцеві проф. Володимир Янів зокрема відмітив, що Комітетові за ініціятивою Українського Вільного Університету та Наукового Товариства ім. Шевченка вдалося об'єднати 28 українських установ. Сам Конґрес, після чотирирічної підготовки, відбувся від 28 квітня до 2 травня 1988 року в Мюнхені. У ньому взяли участь 154 особи з 10 країн поселень в Европі та Південній Америці.

З окремою увагою Святіший Отець вислухав інформацію про те, що Конґрес відбувся у справжньому екуменічному дусі при співучасті всіх наявних у діяспорі українських християнських конфесій: двох віток Православної Церкви — УАПЦ та Української Православної Церкви в Канаді, далі Української Католицької Помісної Церкви та двох протестантських деномінацій — Евангельської та Евангельсько-Баптистської.

Коли підготова Конґресу із 4 організаційно-плянувальними Конференціями і науковими Сесіями з 43 вступними доповідями для кінцевих синтез вимагала 4-річної наполегливої праці, тоді два дальші роки (1988—90) були потрібні на редакцію і друк публікацій. На сьогодні залишається як важливе завдання поширити ці видання в Україні, де в Ювілейному році ще не було змоги відбути наукового Конґресу.

Крім авдієнції в Папи проф. Янів був прийнятий Блаженнішим Патріярхом Мирославом Іваном Любачівським, а також Секретарем Конґреґації Східніх Церков Архиєпископом Мирославом Марусином, мав обширні наради з ректором Українського Католицького Університету о. митр. Іваном Хомою та ректором Колеґії святої Софії о. митр. Іваном Музичкою. Окремі зустрічі відбулися з українськими Владиками, що прибули на черговий Синод Ієрархії УКЦ до Риму. Володимир Янів зустрічався з Івано-Франківським епархом Софроном Дмитерком, ЧСВВ, та його коадьютором єпископом Павлом Василиком, а також із єпископами-помічниками Львівської Архиепархії Юліяном Вороновським, Філимоном Курчабою та Михайлом Сабригою.

У розмовах наголошено на необхідності поширити матеріяли Ювілейного Конґресу в Україні. У зв'язку з цим запропоновано окремий наклад ювілейних видань для України.

З А К Л И К

ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ ФІЛЯДЕЛЬФІЇ І ОКОЛИЦІ

У п'яту річницю трагічної катастрофи в Чорнобилі з'єднаймося усі душевно, в думках і молитвах наших, з усіма потерпілими від цього катаклізму, найбільшого в історії атомової індустрії. Звернім наш зір і на тих, що й тепер живуть в околиці цієї пустелі посеред українського чорнозему. Ніколи не втрачаймо з поля нашого зору гнобленої України й змагання її за визволення.

Крайовий Комітет закликає відзначити цю подію Молебнями, що будуть відправлені 26-го квітня у наших церквах, а також Соборним Молебнем о 1-ій год. по полудні, в неділю, 28-го квітня у Вашінґтоні, після чого відбудеться жалобний протестаційний похід із символічними чорними домовинами вулицями міста аж до совєтської амбасади.

Ми прилучуємося до звернення Крайового Комітету і центяральних організацій і гаряче закликаємо наше патріотичне громадянство, зокрема молодечі організації і комбатантів Філядельфії й околиці взяти чесленну участь у Молебнях, а головно в неділю, 28-го квітня, прибути до Вашінґтону.

Просимо зголошувати свою участь у поїздці автобусами на числа телефонів: (215) 455-2855) Іванка Осідач та від год. 5-ої до 8:30 вечора на тел. (215) 455-8751 (Ольга Ниг) і тел. (215) 464-3305 (Ірена Скульська). Автобуси з Філядельфії відідуть з площі УОКЦентру точно о год. 8-ій ранку та від церкви Благовіщення в Мелровз Парку о год. 8-ій рано (якщо зголоситься потрібна скількість осіб). Ціна 20 дол. від особи в обидві сторони. Виїзд з Вашінґтону о год. 5-ій по полудні.

Українська Громада Метрополітальної Філядельфії — УАКРада

Михайло Нич, голова
Наталія Пазуняк, секретар
Відділ Українського Конґресового Комітету Америки
Михайло Ковальчин, голова
Комітет Оборони Національних і Людських Прав України — діє як Комітет Руху
Уляна Мазуркевич, голова

Літаком „Мрія" СУА передав допомогу дітям Чорнобиля

На днях відмічуватимемо п'яту сумну річницю трагічного нуклеарного вибуху в Чорнобилі, від якого потерпіло населення України, зокрема діти.

Зразу після катастрофи провід Союзу Українок Америки старався знайти можливі способи і дороги, щоб допомогти потерпілим. Коли у зв'язку з подіями у Східній Европі, а зокрема в Україні, постала можливість пересилати туди допомогу, Екзекутива СУА вирішила поширити Медичний Фонд Допомоги Дітям і Молоді на Фонд Допомоги Дітям, які потерпіли від нуклеарного вибуху в Чорнобилі. У відділах СУА проголошено збірку на згаданий фонд, на що членство СУА і громада дуже позитивно відгукнулися пересилаючи свої пожертви.

Пізною весною 1990 року референтка Суспільної Опіки СУА відвідала околиці Чорнобиля, його населення, а зокрема хворих дітей у шпиталях, зустрілася з матерями тих хворих дітей. Ці зустрічі переконали СУА, що найкращим способом допомоги буде уфундування дитячого відділу інтенсивного догляду в Медичному Науковому Центрі Проблем Чорнобиля у Львові, що відкрито в січні 1991 року заходами Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля, що його очолив д-р Зенон Матківський. Екзекутива СУА призначила на ту ціль з Медичного Фонду Дітям Чорнобиля суму 65,000 дол.

За посередництвом і порадою комітету закуплено у Технікон інструмент компанії машину „Технікон РА-1000". Це є інструмент хемічного роду, контрольований мікрокомп'ютером, який аналізує кров в різних комбінаціях і в різному порядку. Ціна машини виносила 40, 000 дол.

Згаданим літаком передано теж на руки д-ра Сергія Конєва для шпиталю в Дніпропетровському прилад КЮ-БІ-СІ для аналізи клітин крови. Прилад одержано за посередництвом інж. Мирона Гнатейка від фірми Бектон Дікінсон безкоштовно.

Тим самим літаком „Мрія" переслано візок-крісло для спаралізованої 5-річної дівчинки, Християни Смольської. Крісло закупив СУА за 1,475 дол. з Медичного Фонду Дітям Чорнобиля. Також переслано тим літаком устаткування лікарської канцелярії вартости біля 25,000 дол., яке передала безкоштовно вдова по лікареві св. п. д-рові Степанові Банахові, Мелянія Банах, членка 86-го Відділу СУА.

Вантажний літак „Мрія" відлетів в Україну 19-го березня 1991 року з летовища Бредлі біля Гартфорду, Конн. Напередодні його відлету відбулася там пресова конференція, на якій були присутні членки Головної управи СУА та редактор „Нашого Життя".

Лідія Черник

ГАЗЕТА „ВОЛЛ—СТІРТ ДЖОРНАЛ", не покликаючись на жодне джерело, написала, що деякі антиракетні системи „Пейтріот" не попадали в ціль. Згадана газета найбільше цікавилась чому іракська ракета „Скад" попала на бараки американських вояків в Савдійській Арабії, не зважаючи на те, що проти ракети були випущені стрільна з антиракетної системи „Пейтріот". В результаті розриву 25-го лютого загинуло 28 американських вояків, а коло 100 інших були поранені. Тоді ген. Ричард Нил заявляв, що не від ракети, а від відламків загинули вояки. Тепер виказалось, що антиракетна система якраз під час обстрілу була в „ремонті" і не випустила свого стрільна. Значить, пише „Волл-Стріт Джорнал" була дезінформація головного командування коаліційних військ в Савдійській Арабії. Пентаґон відмовився від коментарів в цій справі.

У ЧЕТВЕРТУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ В КРАЩИЙ СВІТ ДО БОЖОГО ЦАРСТВА

дорого незабутнього

МУЖА, БАТЬКА І ДІДУНЯ

бл. п. інж.

АТАНАСА МИХАЙЛА МІЛЯНИЧА

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

будуть відслужені

30-го квітня 1991 року

у Львові в катедрі св. Юра; в Римі в соборі св. Софії, в церкві Жировицької Божої Матері — Сергія і Вакха; в Маріно в обителі оо. Студитів; в Англії в церкві — Ню Міллс, Вудсток, Канада в обителі оо. Студитів, Вотерфорд, Конн. в церкві св. Йосифа та в Ню Йорку в церкві св. Юра.

Про молитви за спокій душі просять

ДРУЖИНА, ДІТИ, ВНУКИ і РОДИНА

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 14-го лютого 1991 р. в Сиракюзах, Н. Й. відійшов у вічність

наш незабутній

МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, ДІДУСЬ і ВУЙКО

БЛ. П.

ВОЛОДИМИР КРАВС

Цією дорогою складаю сердечну подяку Всечеснішим отцям при церкві св. І. Хрестителя в Сиракюзах о. Робертові Бачові за чутливе відслуження Панахиди і Святої Літургії та похоронення на місці вічного спочинку. Щиро дякую о. дияконові д-рові Миронові Ткачеві за співслуження Панахиди і похоронної Святої Літургії під час якої теплими поминальними словами попрощав покійного.

Дякуємо о. Богданові Смикові, о. Романові Ґапазі і о. Редкевичеві за відправлення Служби Божої в пам'ять покійного в Ютиці, Н. Й., Брентон, Онтаріо і Вінніпеґу.

Щиро дякую родині, приятелям і знайомим за чудові китиці квітів, за співчуття і Святі Літургії.

Найсердечнішу подяку складаю синам: Орестові з дружиною і донями, Юрієві з дружиною і синами і синовій Марті, які вцілості занялись похоронами.

На СВЯТІ ЛІТУРГІЇ ЗЛОЖИЛИ: Ю. і Н. Кравс, О. і Б. Бартко, М. Кравс, д-р Г. і С. Клюфас, 39-ий Відділ Українського Народного Союзу, Е. Бішко, А. Кравс, Е. і О. Прибила, С. і К. Бішко, С. і О. Кравс, О. і О. Кравс, М. Величко, М. Ярема. Разом .... 465 дол.

На РАМР до церкви св. І. Хрестителя: по 100 дол. — О. і М. Савчак, Н. і Ю. Кравс; 50 дол. — М. і В. Прибила, 10 дол. — Капу. Разом .... 260 дол.

На ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ:

300 дол. — Ю. і Н. Кравс;
200 дол. — М. Кравс;
по 100 дол. — Л. і В. Делькевич. Е. Бішко. С. і О. Кравс, О. і О. Кравс, А. Кравс;
50 дол. — М. і В. Прибила;
46 дол. — Cuyahoga County Auditor's Ofc. Cleveland;
по 25 дол. — Х. і Б. Сандроне, д-р О. і Я. Ґудзяк, Я. і Л. Павлович;
20 дол. — О. Топорович;
по 10 дол. — Ф. Войтович, Н. Возняк, І. і М. Пиндус, У. Пилипишин. Разом .... 1231 дол.

Нехай Всемогучий Господь винагородить вам за ваші добрі серця.

Вдячна:

дружина — АНАСТАСІЯ
сини —
ОРЕСТ з дружиною і донями
ЮРІЙ з дружиною і синами
синова — МАРТА

Приготовляються...

(Закінчення зі стор. 1)

130 дорога 10 захід, Іст Гановер, Н. Дж., відбудеться забава з танцями під звуки всім відомих оркестрів „Нове покоління" з Торонто" та Тріо Олеся Кузишина.

Крім цього вже від 11-ої год. перед полуднем до 6-ої вечора можна буде оглядати виставки картин українських мистців, прилавки зі зразками народного мистецтва та різного роду ласощами смачної української кухні.

Наші відвідувачі підкреслюють у розмові, що час відбуття фестивалю наближається швидкими кроками, а ще так багато залишилось зробити. З уваги на цe та і для вигоди наших читачів пропонують числа телефонів деяких осіб, відповідальних за окремі ділянки у підготові фестивалю. Отже в справі квитків треба телефонувати до Ярослава Івахова (201) 369-5164. За справи оголошень цього року відповідає Петро Ґерула (201) 773-4481. Коли б хтось з мистців мав бажання продавати свої картини, то в цій справі треба звертатись до відповідальної за цю ділянку Лариси Голинської (908) 566-4467, а в справі експонатів з народного мистецтва треба телефонувати до Лідії Семанишин (201) 762-8417 додому, або до праці на число (908) 248-4714. Особи, зацікавлені отримати дозвіл на показ і продаж повинні поінформуватись в цій справі в Оксани Бокало (908) 549-1577.

Український Фестиваль у Ґарден Стейт Артс Центрі завжди втішається широким розголосом, а його програми притягають численну українську публіку та осіб інших етнічних груп. Цьогорічна багатогранна програма має на меті зацікавити тисячі осіб-прихильників мистецтва, як і тих, що просто хочуть в час фестивалю зустріти своїх друзів і рідних та уприємнити собі час оглядаючи різнородні вироби, побачити виступи мистецьких ансамблів і послухати рідної музики-пісні.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю, 19-го квітня 1991 р. після довгої недуги та тяжких операцій відійшов у вічність

наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ та КУЗЕН

бл. п.

ОЛЕСЬ СТРОЦЬКИЙ

ур. 4-го березня 1921 р. в Ходорові.

ПАРАСТАС відправлено в понеділок, 22-го квітня о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Овсак, Лігайтон, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 23-го квітня 1991 р. о год. 9:30 ранку в похоронному заведенні, а опісля Служба Божа в церкві св. Володимира в Палмертон. Тлінні останки поховані на парафіяльному цвинтарі.

Залишені в горю:

дружина — МАРУСЯ
сини —
РОМАН з дружиною СОНЕЮ і синами СЮНЬОМ і ОЛЕСЕМ
ЛЕВКО з дружиною ОКСАНОЮ і донею ЛЕСЕЮ
доня — НАТАЛКА ВАРХОЛА з чоловіком БОГДАНОМ і донею ХРИСТИНКОЮ і сином БОГДАНКОМ
сестра в Арґентині — ЛІДА ТАУРИЦЬКА з чоловіком СТЕФАНОМ, дітьми і внуками
кузинки —
МАКА СТОЙКЕВИЧ, Онтаріо, Канада
ОЛЯ БУНЯК, Саскатун, Канада
МАРІЙКА ДОВГАН, Торонто, Канада

Доповіді про ДЦ УНР в Австралії

У зв'язку з службовою поїздкою до Нової Зеляндії і Австралії в березні заступ ника голови УНРади і голови комісії зовнішніх справ Микола Світуха відбув зустрічі з українськими громадами в Мельбурні 15-го березня і в Сіднею 20-го березня та виголосив доповіді на тему „Ситуація в Україні і діяльність ДЦ УНР".

В дискусіях наголошувалося потребу близької коор динації зусиль політичних чинників діяспори з представниками демократичних сил України і конечности тісної співпраці поміж ДЦ УНР, як політичного центру, і СКВУ, як громадської централі.

Чисельна присутність громади і жива дискусія після доповідей були показчиком широкого зацікавлення української громади Австралії суверенізаційними процесами в Україні і діяльністю ДЦ УНР на міжнародному форумі.

Громадські зустрічі організували Представництво ДЦ УНР і Товариство Сприяння УНРаді в Австралії.

Філядельфія привітала дебютанток балю інженерів

Елегантні балі з презентаціями дебютанток вже глибоко увійшли в традицію карнавалового сезону українських громад Америки. Однією з найкращих таких імпрез є бенкет і баль інженерів, який влаштовує щороку філядельфійський відділ Товариства Українських Інженерів Америки. Цьогорічний баль, який відбувся 26-го січня чи не в найкращій залі міста — в готелі над Белв'ю, увінчався великим успіхом і залишиться приємним, незабутнім споминoм не тільки для дебютанток і їх родичів, але й для всіх гостей.

Баль офіційно розпочався привітом, який виголосив заступник голови філядельфійського відділу Товариства Українських Інженерів Америки Богдан Кульчицький. Він не тільки виконував функції майстра церемонії, але й заступав голову інж. Осипа Німиловича, який був хворий.

Привітавши гостей на 36-му балю, а зокрема молодих дебютанток, їх ескортів та родичів, інж. Кульчицький звернув увагу присутніх на бурхливі події наших днів такими словами: „В минулому наші балі пережили події в Кореї, В'єтнамі та Гренаді. Також події відродження України завжди були у наших серцях. Віримо, що теперішня криза з Іраком перейде в забуття, як також загроза диктатури в Україні розвіється, і скоро нам засвітить сонце волі". На заклик заступника голови гості відмовили молитву за воїнів у Перській затоці та за незалежність України.

Поруч Кульчицького на подіюмі стояла інж. Марта Німилович, член екзекутиви місцевого відділу товариства, якій припала приємність представити дебютанток українській громаді.

Вісім молоденьких дебютанток з китицями квітів в руках увійшли на залю під звуки оркестри „Темпо". Дівчата полонили численних глядачів (500 осіб) своїми прекрасними сукнями, ніжністю і щасливими усмішками. По черзі Марта Німилович представляла кожну дебютантку та перелічувала їхні шкільні й громадські досягнення, а інж. Кульчицький представив ескортів. Одержавши пропам'ятну шарфу Товариства Українських Інженерів від інж. Романа і Марії Циганів, кожна панночка низько поклонилася і під гучні оплески присутніх обійшла залю із своїм ескортом.

Коли церемонія презентації дійшла до кінця, інж. Німилович погратулювала батькам дебютанток за успіхи донь, а до дебютанток звернулася такими словами: „Вірю, що ви і в майбутньому не забудете свого роду і відважно станете в ряди нашої громади, яка на вас чекає з великою надією, спеціально тепер, у ті непевні часи великих змін на Україні і в світі".

На залі залунали ніжні акорди вальса і пара за парою, молоді дебютанти пустилися у свій перший вальс, який вони затанцювали спершу з ескортом, а тоді з батьком.

До великого успіху цього незабутнього балю спричинилися: Осип Німилович, голова; Роман Циган, голова балевого комітету, Богдан Кульчицький, Марта Німилович, Мирон Білас, Євген Зиблікевич і Василь Камінський, а також Марія Циган і Стефанія Зиблікевич, які підготовили церемонію презентації дебютанток.

Х. П.

Зліва: Марта Німилович, Христина Крекевич — Джефрі МакДоналд, Наталка Сендецька — Марко Кальман, Александра Матла — Євген Літинський, Ірена Рудакевич — Михайло Сарахман, Меляся Галавай — Степан Даник, Лявра Папарон — Маркіян Федорів, Людмила Ільницька — Марко Смолій, Дарця Шотурма — Юрій Датон, Богдан Кульчицький.

Учений з Польщі при Торонтонській Катедрі Українських Студій

Проф. Януш Реґер з Інституту слов'янознавства Польської академії наук у Варшаві проводить цей навчальний рік при Катедрі Українських Студій Торонтонського університету, де йому призначено наукову дотацію ім. Никандра Буковського з українських студій на 1990—91 рік.

Д-р Реґер — відомий мовознавець, який спеціялізується в українській діялектології. Він закінчив свою освіту 1959 року в Ягеллонському університеті в Кракові. Від 1960 року він є член Польської академії наук, де він одержав докторат і де він, майже два десятиріччя очолює відділ української мови при інституті слов'янознавства. Професор Реґер викладав також у Варшавському і Лодзькому університетах і від 1988 року в Католицькому університеті Любліну. Він є автором багатьох праць, включно з шеститомним „Атласом бойківських діялектів".

Проф. Реґер готує тепер до друку „Атлас гуцульських діялектів" на підставі унікальних дослідів на Гуцульщині, які перше вів проф. Януш Янув від 1924 до 1939 року. Видання гуцульського атласу внесе неоцінений вклад у розв'язання загальних проблем походження української мови та її діялектів.

Заслужений професор-емерит Юрій Шевельов пише про цей проєкт: „Професор Реґер відомий і зрілий дослідник з українського мовознавства, праця якого визначається точністю і бездоганною пошаною до фактів". Проф. Шевельов зауважив також, що підтримка для дослідів д-ра Реґера частково виправить „занедбання українського мовознавства в українознавчих інститутах цього континенту".

Катедра українських студій має приємність признати, що пожертва Нікандра Буковського з Саскачевану вносить тривалий вклад у наші знання про українську мову.

Н. Н.

МІТТЕНВАЛЬДЦІ НА СОЮЗІВЦІ

Кергонксон, Н. Й. — Тут на Союзівці, оселі УНСоюзу, відбудеться товариська зустріч міттенвальдців в днях 27-28-го квітня. За інформаціями та замовленнями слід зголошуватися, телефонуючи на число (914) 626-5641.

Гість з України в Тандер Бей

Петро Марусик, голова Обласної Ради Української Республіканської Партії в Івано-Франківському, відвідав недавно Тандер Бей, Онт.

Зустріч відбулась в залі авдиторії „Просвіта". Голова філії УНО Д. Заневич привітав присутніх, що так численно прибули на доповідь, та попросив М. Савчука, щоби представив гостя з України. Після доповіді і запитів голова КУК подякував за так добре опрацьовану доповідь.

Проголошено збірку на Українську Республіканську Партію та подано каву і солодке. Присутні зложили 2,065 дол. на Українську Республіканську Партію.

Місцеві засоби масової інформації перевели інтерв'ю з П. Марусиком, який заохочував підприємців шукати доріг в Україну.

Д. Заневич

ВИСОКИЙ УРЯДНИК німецького міністерства оборони, 57-річний Вольф-Генріх (так його назвала тимчасово прокуратура), був заарештований поліцією на підставі східньонімецьких архівів, які виявили, що він був шпигуном для Східньої Німеччини, а може навіть і для совєтського КҐБ на протязі двох декад. Будучи раніше резидентом Східньої Німеччини заарештований офіційно працював в комуністичному міністерстві державної безпеки в 1968-69 роках.

Удосконалюємо гру на бандурі

Коли Осип Сітко повернув з Канади і ЗСА з курсів удосконалення гри на бандурі, я попросив його розповісти про враження від подорожі і курсів.

Розказував мені Осип Сітко, що коли зацікавився грою на бандурі і постановив відвідувати курси, почав давати в Куритибі маестро Юліян Китастий, що його прислав до Бразилії невтомний любитель українського кобзарства Микола Чорний, „мені і не снилося, що буду мати нагоду поїхати до Канади і ЗСА".

І цей несподіваний сон сповнився, знову завдяки меценатові кобзарства Миколі Чорному і жертвенности Івана Деркача, який оплатив подорож туди і назад.

Приїхавши до Торонто, зустріла його надзвичайно симпатична Валентина Родак, яку ми вже запізнали в Бразилії, куди вона приїжджала зразу ж після від'їзду віртуоза Петра Китастого, для підготови виступів бандуристів з Арґентини і Бразилії, на відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові у Прудентополісі. З Торонто повезли його прямо до місцевости Лондону, де, власне, в липні 1990 року відбувався перший етап курсів гри на бандурі. Весь час його перебування в Канаді опікувалася ним Валентина Родак.

„Після двотижневого курсу в Лондоні, я мав, — далі розказує Осип Сітко, — за інструкторів великих віртуозів українського кобзарства. Курси були надзвичайно інтенсивні. Велика техніка, яку старатимуся передавати тим, які забажають перебрати це від мене, а я старатимуся їм передавати якнайкраще... Валентина Родак жаліла, що не змогла мені нічого показати не те що в Канаді, а навіть в місті Торонто, бо час був обмежений і після першого етапу курсів мене перевезли до Емлентону, ЗСА, на другий двотижневий етап курсів. Уважаю, — далі розказував Осип Сітко, — що такі курси, хоч і короткі, дають великий досвід гри на такому важливому національному українському інструменті як бандура. Крім цього, місця, де відбувалися курси, відзначалися красою, чудовою природою і великими вигодами".

Вже після відбуття курсів меценат українського кобзарства Микола Чорний запросив О. Сітка до себе, а також показав йому багато цікавого у Нью Йорку.

Д-р Михайло Рубінець
Бразилія

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 27-го КВІТНЯ 1991 р.

Ню Бранзвік, Н. Дж. Річні загальні збори 353-го Відд. Т-ва Запорізька Січ о год. 5-ій по пол. при 21 Ґепден вул., Ню Бранзвік, Н. Дж. На порядку: звіти уступаючої управи і вибір нової управи та Контрольної Комісії. — Управа Відділу.